

Organizacja i zarządzanie transportem z wykorzystaniem formuły klastra

Utworzono: wtorek, 15, styczeń 2013 08:18 Agnieszka Serbeńska

Polityka Unii Europejskiej stawia na innowacyjność jako narzędzie tworzenia potencjału gospodarczego i konkurencyjności Europy oraz jej regionów na światowym rynku. - Transport jest ważnym elementem regionu innowacyjnego - podkreśla dr Bożena Grad z Uniwersytetu Techniczno-Humanistycznego w Radomiu. Region innowacyjny należy rozumieć jako specyficzne forum współpracy organizacji i instytucji w regionie, którego celem jest między innymi wzrost przedsiębiorczości. Z kolei regionalny system innowacyjny oznacza, rozumując w pewnym uproszczeniu, integrację nauki i gospodarki. System ten uwzględnia zapotrzebowanie na innowacyjne rozwiązania i specyfikę firm w regionie oraz wszelkie istniejące regionalne powiązania (np. instytucjonalne, społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne itp.). - Rynek przewozów pasażerskich jest istotnym elementem środowiska regionu innowacyjnego - dodaje dr Bożena Grad.

Na podstawie własnych badań empirycznych oraz praktyki w kraju i zdobytych za granicą doświadczeń, między innymi podczas stażu we francuskim regionie Il-de-France, dr Bożena Grad opracowała kompleksowy „Model rozwiązań organizacyjno-zarządczych regionalnymi przewozami pasażerskimi w regionie innowacyjnym”. - Na to rozwiązanie patrzę z perspektywy rynku, to jest sfery regulacji obejmującej zadania wykonywane przez organizatora przewozów, oraz z perspektywy sfery realnej, to jest wykonawcy usług transportowych. Stworzenie regionalnego klastra transportowego w sferze realnej rynku przewozów pasażerskich pozwalałoby patrzeć na regionalny system transportowy nie tylko od strony wykonywania tego zadania, będącego zadaniem administracji publicznej. Model koncepcyjny, który udało mi się zaproponować, zakłada powołanie - w sferze regulacyjnej rynku regionalnych przewozów pasażerskich - instytucji organizatora przewozów w regionie innowacyjnym. Instytucja ta wiąże sfery zarządzania szeroko rozumianymi usługami publicznymi w regionie innowacyjnym, integruje działania władz

Organizacja i zarządzanie transportem z wykorzystaniem formuły klastra

Utworzono: wtorek, 15, styczeń 2013 08:18 Agnieszka Serbeńska

publicznych w usługach oraz kształtuje zasady współpracy w ramach systemu innowacyjnego regionu. Kwestie te dotyczą w szczególności współpracy i powiązań z instytucjami wsparcia (infrastruktura społeczna regionu), które ten system współtworzą, oraz zarządzania infrastrukturą drogową czy zarządzania przewozami zbiorowymi. Ponadto, prezentowany model stwarza podstawy do tworzenia zintegrowanego wewnątrz i zewnątrz systemu przewozów w regionie, by w następnych etapach jego rozwoju integrować system transportowy regionu z innymi systemami i z rynkiem transportowym Unii Europejskiej – tłumaczy dr Bożena Grad.

W proponowanym modelu do kompetencji instytucji organizatora przewozów należą między innymi: zarządzanie infrastrukturą transportu w regionie innowacyjnym, organizacja

i zarządzanie przewozami w regionie innowacyjnym, monitoring usług przewozowych, współpraca w systemie regionalnych przewozów pasażerskich. Ponadto współpraca z innymi uczestnikami regionalnego systemu innowacyjnego. Organizator przewozów uczestniczy też w tworzeniu zasad regionalizacji polityki transportowej, regionalizacji polityki innowacyjnej, regionalizacji polityki ekologicznej i realizuje te zadania w praktyce gospodarczej. Organizator koordynuje zadania transportowe, zarządza zintegrowaną bazą informacyjno-informatyczną organizacji i zarządzania systemem regionalnych przewozów pasażerskich. Bierze udział w opracowaniu i wdrażaniu regionalnej strategii innowacyjnej, w szczególności w zakresie rozwoju regionalnej infrastruktury transportowej i przewozów w regionie innowacyjnym. Projektuje i wykonuje, po zatwierdzeniu przez władze regionu, budżet regionu w zakresie zadań transportowych, prowadzi badania marketingowe w systemie regionalnych przewozów pasażerskich i publikuje ich wyniki w formie cyklicznych raportów. Zarządza informacją o systemie usług pasażerskich.

Model, który jest swoistym planem rozwoju systemu transportowego, może być połączony

z planowaniem budżetowym, w tym z zadaniami finansowymi ujętymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Zapewni to bowiem środki finansowe na realizację zadań transportowych projektowanych w dłuższej perspektywie czasu w regionie. Budżet dotyczący finansowania zadań w zakresie rozwoju transportu ma szansę dzięki temu przekształcić się z wydatkowego w kierunku budżetu zadaniowego. – Może ktoś temu rozwiązaniu zarzucić, że tworzone jest dodatkowe obciążenie administracyjne generujące koszty. Uważam jednak, że ten model porządkuje kompleksowo zagadnienia transportu w regionie. W jakiej formie prawnej należy wdrażać część regulacyjną proponowanego modelu? Na pewno w początkowej fazie organizator przewozów powinien mieć formę organizacyjną opartą na prawie budżetowym. Docelowo zaś jako zasadniczą formę prawną zalecam partnerstwo publiczno-prywatne. W sferze realizacji zadań w proponowanym modelu wskazuję tworzenie klastra transportowego. Do tej formy skłaniają między innymi wyniki badań preferencji przewoźników prowadzone przeze mnie wśród firm transportowych realizujących przewozy zbiorowe w regionie stołecznym. Podobne badania powtórzyłam w innych regionach, między innymi w lubelskim, świętokrzyskim – mówi dr Bożena Grad. W badaniu wykonawcy usług wskazali na

Organizacja i zarządzanie transportem z wykorzystaniem formuły klastra

Utworzono: wtorek, 15, styczeń 2013 08:18 Agnieszka Serbeńska

potrzebę integrowania w pewnych zakresach, jak również na potrzebę pozostawienia pewnych sfer, w których przewoźnicy będą ze sobą konkutowali.

- System transportowy jest tym elementem regionu, który kształtuje jego innowacyjność – podkreśla dr Bożena Grad. Innowacyjny w formule jest klaster transportowy. Mogą go tworzyć firmy kluczowe w regionie pod względem potencjału przewozowego i ekonomicznego. Wspierające w tym przedsięwzięciu mogą być firmy innych branż, jak dostawcy taboru, instytucje finansowe, marketingowe i public relation, a także firmy specjalizujące się w technikach zarządzania. Istotna w funkcjonowaniu klastra transportowego jest infrastruktura społeczna tworzona przez instytucje około biznesowe, lokalne placówki oświatowe i naukowe, organizacje samorządu regionalnego i gospodarcze. Dzięki temu tworzy się klimat współpracy i kształtuje się jakość tej współpracy. W efekcie w ramach klastra połączenia transportowe, obejmujące drogi kołowe i kolejowe, utworzą spójną sieć zarządzaną w sposób zintegrowany.

Koncepcja „Modelu rozwiązań organizacyjno-zarządczych regionalnymi przewozami pasażerskimi w regionie innowacyjnym” daje szansę stworzenia spójnego i zintegrowanego wewnętrznie systemu publicznego transportu regionalnego. Przynosi zatem wartość dla pasażera. Wartość ta jest podstawą kształtowania zasad funkcjonowania systemu. Tak tworzony system transportowy umożliwia integrację prawno-organizacyjno-finansową z europejskim rynkiem transportowym.

AS

Artykuł na podstawie prezentacji dr Bożeny Grad podczas I FORUM INNOWACJI TRANSPORTOWYCH - dobre praktyki na rzecz zrównoważonego rozwoju (Kraków, 11 grudnia 2012 r.).

* Koncepcja klastra staje się coraz bardziej popularna jako efektywna forma organizacji działalności gospodarczej. Klastry, stanowiące elastyczną formę współpracy horyzontalnej między 3 grupami podmiotów: przedsiębiorstwami, podmiotami naukowo-badawczymi oraz władzami publicznymi, tworzą środowisko ułatwiające intensywne procesy interakcji i kooperacji między poszczególnymi podmiotami narodowych i regionalnych systemów innowacji. Klastry charakteryzują się zarówno przestrzenną koncentracją zasobów materialnych, jak i niematerialnych sprzyjających dalszemu rozwojowi danego sektora. Najważniejszy element klastra stanowi z reguły silnie skoncentrowana grupa przedsiębiorstw otoczona przez szereg wyspecjalizowanych kooperantów, instytucji i organizacji.